

Projecte *Escolta'm*: primeres oportunitats

Educació infantil i cicle inicial: vincle, font de benestar i creixement

Eva Avilés Solís, Montse Villòria Mombiola

L'escola és l'espai per excel·lència on la socialització de l'infant adquireix una importància especial. Aquesta relació amb els altres infants i amb les persones educadores l'ajuden a construir una imatge positiva d'ell mateix i alhora fomentar el respecte vers la resta de gent. El projecte *Escolta'm*, treballat ja des de les primeres etapes educatives, permet crear espais de relació respectuosa on es pot fomentar el vincle positiu amb les persones que formen part de la comunitat.

PARAULES CLAU

- projecte *Escolta'm*
- tutoria personalitzada
- vincle
- benestar emocional
- creixement
- aprenentatge

Tal com afirma John Bowlby (2014):

Un nen que sap que la seva figura d'aferrament és accessible i sensible a les seves demandes gaudeix d'un fort i penetrant sentiment de seguretat, i això l'anima a valorar i a continuar la relació.

Tenint present el que Geddes (2010) afirma: «Sense vinculació no hi ha aprenentatge», es necessiten bons vincles relacionals. La tutoria personalitzada ofereix la possibilitat d'establir vincles educatius que facilitin un lligam segur i estable entre la tutoria de grup i l'alumnat. Des d'aquest posicionament, el projecte té com a objectiu construir entorns de seguretat que permetin que l'alumnat estableixi una relació amb el seu professorat, en què el respecte i la confiança mutus facilitin l'ensenyament, l'apre-

nentatge i la cohesió social. Per aconseguir-ho, és indispensable disposar d'una comunicació fluida, lliure, respectuosa i distesa, d'una escolta activa que ofereixi un espai propi a l'altra persona. Ja que la vinculació, l'aferrament i el benestar emocional són elements essencials per al desenvolupament integral de les persones, des de l'escola La Mitjana vam creure que el projecte *Escolta'm* de tutoria personalitzada ens oferiria aquesta oportunitat, entenent que també nodriria l'acció tutorial que s'hi duu a terme.

EL NOSTRE ENAMORAMENT DEL PROJECTE

El curs 2016-2017 va començar el nostre primer contacte i l'enamorament del projecte *Escolta'm* com a convidades a la trobada anual dels centres *Escolta'm* de Catalunya a la Seu Vella de Lleida.

El curs 2017-2018 tot el claustre de l'escola vam iniciar el nostre primer any de formació *Escolta'm*. Durant aquest temps, vam conèixer l'essència del projecte a través dels seus fonaments (educació emocional, comunicació, *coaching* educatiu, resiliència, vinculació i autoestima), i vam creure en els beneficis de dur-lo a terme a la nostra escola. Els objectius que Carne Saumell i Toni Giner (fundadors del projecte) van proposar-se amb aquest projecte han estat, des d'aleshores, referents per a la bona comunicació i la convivència a l'escola La Mitjana (imatge 1).

El curs 2018-2019 continua la nostra aventura i la relació establerta amb el projecte *Escolta'm* respecte a la formació de segon any, la preparació dels dos espais *Escolta'm*, un per a l'alumnat d'educació infantil i l'altre per a l'alumnat d'educació primària, com també la posterior implementació del projecte en els cursos d'infantil 5, primer i tercer d'educació primària, la preparació dels

Tant les mestres com l'alumnat que vam tenir l'oportunitat de començar el projecte durant aquell any vam poder gaudir dels moments i dels beneficis que ens oferia l'estona *Escolta'm*, valorant molt positivament la vinculació que es creava entre l'alumnat entre si i entre l'alumnat i la mestra

materials que ens permetessin crear uns espais càlids, relaxants i personals i la participació en el seminari de referents de centres del projecte *Escolta'm* a les Terres de Lleida, coordinat pel CRP Segrià (imatge 2).

Imatge 1. Núvol d'etiquetes sobre els fonaments del projecte *Escolta'm* de l'escola

Imatge 2. Espais *Escolta'm*. A l'esquerra, l'espai d'infantil. A la dreta, l'espai de primària

Tant les mestres com l'alumnat que vam tenir l'oportunitat de començar el projecte durant aquell any vam poder gaudir dels moments i dels beneficis que ens oferia l'estona *Escolta'm*, valorant molt positivament la vinculació que es creava entre l'alumnat entre si i entre l'alumnat i la mestra.

L'EXTENSIÓ DEL PROJECTE A TOTS ELS NIVELLS DE L'ESCOLA

El curs 2019-2020 engegarem amb molta il·lusió el projecte *Escolta'm* a tots els nivells, excepte a infantil 3 anys. Els materials i els espais estan preparats i adaptats als diferents nivells i el claustre de mestres continuem amb la formació interna de centre impartida per les persones referents del projecte *Escolta'm* a la nostra escola fins al dia del confinament (imatge 3). Malgrat la incertesa del moment, vam continuar de manera telemàtica la formació dels mestres i vam valorar encara més la necessitat i la importància del vincle creat amb l'alumnat i la capacitat de resiliència davant els canvis inesperats i la incertesa creada. El nostre vincle amb el projecte s'anava consolidant i cada vegada agafava més força.

El projecte *Escolta'm* és senzill i molt humil, però que gaudeix d'un gran valor. D'aquí la importància a la nostra escola d'establir-lo i de vetllar perquè s'hi apliqui des de les primeres etapes educatives, a l'educació infantil i al cicle inicial, oferint les primeres oportunitats de crear vincle entre l'alumnat entre si i entre l'alumnat i la tutoria de grup

Els cursos 2020-2021 i 2021-2022 els comencem en plena pandèmia i sota les directrius de les estrictes normes dels departaments de Salut i d'Educació en referència al funcionament dels centres educatius i dels anomenats *grups bombolla*. Malgrat les dificultats, vam continuar portant a terme el programa *Escolta'm* a tots els nivells i l'única diferència va ser que no vam poder utilitzar els espais pròpiament dissenyats per al projecte *Escolta'm*, sinó que cada tutor i cada tutora va trobar un racó dins de l'aula, al passadís o al pati on es pogués fer l'*Escolta'm*, que tant necessitàvem després d'aquells mesos de confinament i durant aquells dos cursos de tanta incertesa.

El nostre objectiu continuava essent construir un vincle afectiu de confiança que donés seguretat a les nenes i als nens de l'escola. Sortosament va ser un encert que l'alumnat tingués una estona per parlar, escoltar i empatitzar amb els companys i les companyes que havien patit alguna pèrdua durant aquell temps o que volguessin compartir neguits i malestares propis dels mesos de confinament.

El professorat vam continuar amb la formació i l'acompanyament dels referents de centre i amb

Imatge 3. Sessió de formació del claustre de mestres

el suport de l'equip ICE *Escolta'm* Lleida, que ràpidament va fer arribar alternatives als centres educatius de Lleida de la xarxa *Escolta'm*, per tal de mantenir «viu» el projecte.

I ja en el curs actual, 2022-2023, recuperem els espais aollidors de l'*Escolta'm* i continuem amb aquesta bonica i humil aventura, en la qual cada vegada ens sentim més còmodes, atès que constitueix un estil de vida i una bona pràctica en el nostre centre (vegeu a l'inici de l'article una sessió duta a terme a l'espai *Escolta'm* amb alumnat de primària).

Val a dir que el projecte *Escolta'm* és senzill i molt humil, però que gaudeix d'un gran valor. D'aquí la importància a la nostra escola d'establir-lo i de vetllar perquè s'hi apliqui des de les primeres etapes educatives, a l'educació infantil i al cicle inicial, oferint les

Imatge 4. Dibuix de valoració del projecte *Escolta'm* per part d'un alumne d'educació infantil

primeres oportunitats de crear vincle entre l'alumnat entre si i entre l'alumnat i la tutoria de grup.

LA VEU DELS PROTAGONISTES

Durant aquests anys hem anat recollint els testimonis tant dels mestres com de l'alumnat dels diferents nivells que han dut a terme el projecte, els quals han manifestat una gran quantitat de mostres d'agraïment, respecte i joia vers aquest temps i aquest espai *Escolta'm* (imatge 4).

Referències bibliogràfiques

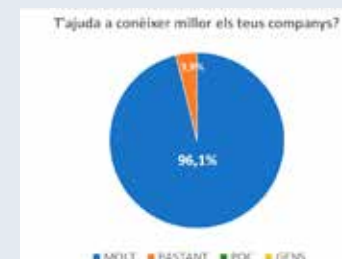
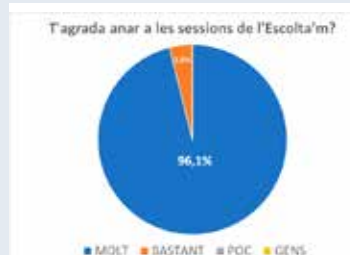
Geddes, H. (2010). *El apego en el aula*. Graó.

Bowlby, J. (2014). *Vinculos afectivos: Formación, desarrollo y pérdida*. 6a ed. Morata.

Hem parlat de:

- Acció tutorial.
- Desenvolupament emocional.
- Vincles relacionals / aferrament.

Resultats de les enquestes realitzades a l'alumnat de cycle inicial de l'escola La Mitjana

Comentaris de les enquestes realitzades al claustre de mestres de l'escola La Mitjana

Què et fa sentir l'*Escolta'm*?

- Tranquil·litat, confiança, apropament.
- Relax, confiança, retroacció, coneixença...
- Em fa sentir més propera als alumnes, és un moment especial i agradable.
- Calma i opció de millorar el vincle amb els alumnes.
- Vincle més proper amb els alumnes, més confiança entre nosaltres, millora la relació entre el mestre i l'alumne i els companys.
- Més propera a tot l'alumnat de la classe, i això m'ajuda a treballar de manera relaxada i tranquil·la

Autores

Eva Avilés Solís

Montse Villòria Mombiola

Escola La Mitjana. Lleida. Equip ICE Escolta'm Lleida

eaviles2@xtec.cat

mvillori@xtec.cat

Aquest article fou sol·licitat per GUIX. ELEMENTS D'ACCIÓ EDUCATIVA el mes d'abril de 2023 i acceptat el mes de juny de 2023 per ser-hi publicat.